

Het arrest van het Grondwettelijk Hof betreffende de ‘anti-kraakwet’ is een halve overwinning ... met een nare bijmaak voor de verdedigers van het recht op wonen, zeker in tijden van de huidige gezondheids crisis.

Het Grondwettelijk Hof vernietigde op donderdag 12 maart gedeeltelijk de wet van 18 oktober 2017 ‘betreffende het onrechtmatig binnendringen in, bezetten van of verblijven in andermans goed. Alle partijen die deel uitmaakten van de federale meerderheid in 2017 steunden deze zogenaamde anti-kraakwet. Door deze wet werd het bezetten van een gebouw zonder titel of recht opgenomen in het Strafrechtboek, zelfs indien het gebouw of de woning reeds lange tijd leeg stond. Ook vroeger konden krakers al uitgezet worden, maar dan via een burgerrechtelijke procedure.

Een dertigtal verenigingen samen met 15 krakers bundelden de krachten en legden op 3 mei 2018 een verzoekschrift neer bij het Grondwettelijk hof tot vernietiging van deze wet. Zij achtten de nieuwe maatregelen disproportioneel en strijdig met het recht op wonen.

Ondertussen heeft het Grondwettelijk Hof zijn oordeel geveld:

Sommige zinloze maatregelen werden vernietigd, zoals het toekennen van de bevoegdheid aan de Procureurs des Konings om op vraag van de eigenaar de uitzetting te bevelen. ‘In beginsel komt het niet toe aan het openbaar ministerie om maatregelen te bevelen die afbreuk doen aan individuele rechten en vrijheden’, aldus het Hof. Een bevel tot uitzetting vergt een voorafgaand optreden van een onafhankelijk en onpartijdig rechter, met inachtneming van de wettelijke waarborgen. Concreet betekent dit een (weliswaar magere) opluchting voor de bezetters die zich nu niet langer bedreigd moeten voelen voor een uitvoerbare en disproportionele procedure waar zelfs de vertegenwoordigers van de eigenaars noch het college van Procureurs des Konings het nut van inzagen.

Het Hof heeft eveneens gepreciseerd dat deze wet niet van toepassing is op bedrijfsbezettingen in het kader van collectieve acties, sociale conflicten of syndicale onderhandelingen. Het strafbaar stellen van het ‘kraken’ behelst enkel bezettingen van lege of ongebruikte gebouwen. Daarnaast oordeelde het Hof dat het indienen van een eenzijdig verzoekschrift, wanneer de identiteit van de bezetters niet is gekend, een uitzonderingsprocedure moet blijven en de eigenaar dit steeds dient te verantwoorden voor de vrederechter.

De uitspraak van het Grondwettelijk Hof is voor het platform ‘anti-kraak’ slechts een halve overwinning omdat de zeer korte en snelle termijnen van uitzetting behouden blijven. Krakers kunnen nog steeds onderworpen worden aan een versnelde burgerlijke procedure (het Hof achtte immers dat het mogelijk moet zijn om binnen de acht dagen of, in uitzonderlijke omstandigheden, binnen een maand een degelijke woonst te kunnen vinden). Ook het bezetten van een leeg gebouw blijft strafbaar. Krakers riskeren nog steeds een boete of een gevangenisstraf enkel en alleen omdat ze hun recht op wonen laten gelden.

De uitspraak van het Grondwettelijk Hof toont aan dat het recht op eigendom nog steeds ruimschoots primeert op het recht op wonen, nochtans erkend in artikel 23 van de Grondwet. De wet verhindert voor velen het recht op wonen terwijl terzelfdertijd het recht op misbruik van eigendom door leegstand tot in het absurde beschermd blijft.

Deze week besloten de Brusselse en Waalse regering om uithuiszettingen op hun grondgebied te verbieden tot 3 en 5 april om zo de corona pandemie in te dammen. Een belangrijke en broodnodige beslissing. Maar hoe zit het met Vlaanderen? En wat zal er op lange termijn gebeuren? Het besluit van het Grondwettelijk Hof vormt voor veel mensen die leven in een preciaire situatie een enorme belemmering voor hun recht op wonen.

Het is voor ons onaanvaardbaar dat, in een context van vastgoedspeculatie (die de leegstand en huisvestingskosten doen opdrijven), personen gestraft worden enkel omdat ze hun recht op huisvesting, hoe precair ook, op eigen kracht trachten te realiseren.

Terzelfdertijd stellen we vast dat de bevoegde overheden nog steeds onvoldoende middelen ter beschikking stellen opdat iedereen dit recht kan laten gelden. Dit gebrek aan politieke wil heeft de afgelopen 30 jaren geleid tot een voortschrijdende verwaarlozing van de sociale huisvesting en dit zonder de nodige compenserende maatregelen om de private immobiliënmarkt te reguleren. Op die manier heeft men vrij spel gegeven aan de honger van private investeerders, een honger die vaatzuchtig belooft te worden. Door de nakende financiële crisis zullen privé-investeringen zich immers nog meer gaan richten op onroerende goed.

Wij blijven vastberaden en solidair met de kraakbeweging, met alle daklozen, met of zonder papieren, en met al zij die in een slechte woning gehuisvest zijn. We zetten onze acties voor waardige huisvesting voor iedereen en ten alle tijden verder!

Andere initiatieven staan op stapel.

Te volgen op www.woonzaak.be en www.housing-action-day.be.

Voor het Platform tegen de wet anti-kraak

- Architecture Interieur ESA Saint Luc
- ASBL Ricochets
- Barricade asbl
- Brussels Platform Armoede (BPA)
- Collectif Halé!
- Communa
- Fébul
- Front Commun SDF
- Hôtel Flambeau
- La Bougie
- La Clef ASBL
- La Ligue des Droits Humains
- La Mif'
- La Petite Maison
- LAMAB
- Mouvement Ouvrier Chrétien (MOC)
- Netwerk tegen Armoede
- Rassemblement Bruxellois pour le Droit à l'Habitat - Brusselse Bond voor het Recht op Wonen (RBDH-BBRoW)
- Rassemblement Wallon pour le Droit à l'Habitat (RWDH)
- Réseau ADES
- Réseau Belge de Lutte contre la Pauvreté (Belgian Anti-Poverty Network - BAPN)
- Réseau Wallon de Lutte Contre la Pauvreté (RWLP)
- Solidarités Nouvelles ASBL
- Toestand
- Vlaams Huurdersplatform
- Woningen 123 Logements

Perscontacten :

FR : David Praile (RWDH) – 0497 30 35 07 - d.praile@rwdh.be

NL : Werner Van Mieghem (RBDH-BBRoW) – 0484 26 67 89 - werner@rbdh.be